

Олександра ЗОЗУЛЯ

Здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»

спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Галунець Н.І.**,

старший викладач кафедри публічного

управління та адміністрування і міжнародної економіки

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Підприємство є основною ланкою всієї економіки, а також рушійною силою у створенні необхідних суспільству продуктів і наданні необхідних послуг. У сучасних економічних умовах, які передбачають самостійність підприємств, щодо виробничо-господарської діяльності, більшість із них стикаються з проблемою забезпечення конкурентоспроможності, з одного боку, орієнтуватися на зміни зовнішнього середовища функціонування підприємства, а з іншого боку, постійно підвищувати ефективність і вдосконалювати процес управління своєю економічною діяльністю.

В даний час сфера послуг пронизує всі сфери економіки. Сучасні тенденції розвитку у світі свідчать про прискорення темпів зростання сфери послуг та поступове переважання споживання послуг над споживанням товарів, що потребує особливої уваги до цієї діяльності.

Конкурентоспроможність підприємства - відносна характеристика, що виражає відмінності розвитку даного підприємства від розвитку підприємств - конкурентів за ступенем задоволення потреб людей його продукцією та за ефективністю виробничої діяльності. Конкурентоспроможність підприємства характеризує можливості та динаміку його адаптації до умов ринкової конкуренції [2].

Управління конкурентоспроможністю полягає у використанні методів отримання та збереження конкурентних переваг, що забезпечують ефективне

функціонування та розвиток підприємства [4]. Ця діяльність стосується практично всіх повсякденних бізнес-процесів підприємства сфери послуг. Водночас, ефективність управління конкурентоспроможністю підприємства неможлива без урахування сфери діяльності. У даному випадку розглядається проблема управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг. Послуги економічне відношення, що виникає з приводу результатів праці, що створює споживчу вартість, яка проявляється у формі корисної дії товару (речі) або самої діяльності для задоволення конкретних, розумних потреб людини [1].

Особливістю конкурентоспроможності підприємств сфери послуг є можливість впливати на якість послуги, тобто забезпечувати її керування. Управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг – це управління їх конкурентними перевагами на ринку, результатом якого є краща позиція порівняно з конкурентами та стабільне становище підприємства за рахунок отримання достатнього прибутку, що дозволяє розвиватися [3].

Управління конкурентоспроможністю підприємств у сфері послуг має відбуватися не тільки в короткостроковій перспективі (тактичне управління), але і в довгостроковій перспективі (стратегічне управління). Оперативні і тактичні цілі управління будуть досягатися в короткостроковій перспективі, а стратегічна в довгостроковій. Розглядаючи діяльність підприємств сфери послуг, слід зазначити, що конкурентоспроможність послуги забезпечується на тактичному – стабільним фінансово-економічним становищем підприємства, а на стратегічному – інвестиційною привабливістю послуги.

Ефективність управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг вимагає виконання певних вимог, що пред'являються до підприємств даної сфери, зокрема забезпечення організаційно-економічної моделі діяльності підприємства та методів оцінки ефективності управлінських рішень. Вхід системи управління конкурентоспроможністю підприємств послуг представлений різними ресурсами (фінансовими, трудовими, матеріальними,

інформаційними, організаційними), вимогами замовників, законодавством у галузі діяльності.

Технологія управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг являє собою раціональну й логічну послідовність прийнятих управлінських рішень і здійснюваних дій. Базуючись на цій технології, підприємство може вибудовувати обґрунтовані прогнози можливих змін попиту на послуги, вносити уточнення при виборі конкретних стратегій у свою поточну діяльність та вирішувати практично завдання з управління своєю конкурентоспроможністю.

Підвищення конкурентоспроможності підприємств сфери послуг не може бути досягнуто випадковим чином, для цього потрібна добре обґрунтована система забезпечення конкурентоспроможності. Управління конкуренцією має базуватися на стратегічному підході, який реалізується через механізм управління. До особливостей управління конкурентоспроможності підприємств сфери послуг можна віднести визначення специфічних особливостей послуги, які забезпечують отримання необхідного кінцевого результату без якого досягти бажаного результату своєї діяльності в сучасних ринкових умовах буде не можливо.

Для того, щоб конкурентоспроможність підприємства у сфері послуг досягла максимальних показників на ринку, необхідно, щоб правила і методи, що діють на підприємстві були уніфіковані і використовувалися всіма співробітниками, які працюють з клієнтами [4]. Поряд з цим, варто відмітити про вплив, на управління конкурентоспроможність підприємств сфери послуг сукупності системоутворюючих елементів, через сукупність узгоджених заходів та інструментів, необхідних для їх реалізації. Процес управління конкурентними перевагами послуг є одним із аспектів конкурентної стратегії підприємства, що вимагає створення або активізації організаційних можливостей та управлінських компетенцій.

З огляду на специфічність сфери послуг управління конкурентоспроможністю таких підприємств, передбачає розширення функцій управління неї:

- забезпечення конкурентоспроможності послуг, що передбачає управління якістю, контроль за процесом надання послуг, зміцнення ринкових позицій, дослідження перспективних ринків збуту;

- забезпечення впливу політики управління конкурентоспроможністю на управління підприємством, зокрема, при реалізації функцій таких, як планування, мотивація, контроль, облік;

- підпорядкування цілям управління конкурентоспроможністю на всіх етапах реалізації послуг на підприємстві.

Отже з вище викладеного можна зробити висновок, що особливість управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг полягає в сукупності принципів системності, цільовій спрямованості, урахування специфіки сфери послуг, інформаційного забезпечення, використання сучасних технологій та інструментів, комплексної оцінки факторів. Пріоритетами управління конкурентоспроможністю підприємств сфери послуг має стати забезпечення відповідності кількісно-якісних показників виробництва послуг ринковим очікуванням, а також стратегічним цілям підприємства з точки зору збереження присутності на ринку або зміцнення конкурентних позицій.

Список використаних джерел

1. Балабанова Л. В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств : навч. посібн. К. : ВД “Професіонал”, 2006. С. 332

2. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми. *Економіка України*. 2012. С.4-17.

3. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.

4. Піддубна Л. І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання управління : монографія. Вісник ХНТУ. Харків, 2007. 368 с.